

EESC info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

September 2024 | SL

This page is also available in:

- [ES](#)
- [BG](#)
- [CS](#)
- [DA](#)
- [EN](#)
- [DE](#)
- [ET](#)
- [FR](#)
- [EL](#)
- [GA](#)
- [HR](#)
- [IT](#)
- [LV](#)
- [LT](#)
- [HU](#)
- [MT](#)
- [NL](#)
- [PL](#)
- [PT](#)
- [FI](#)
- [RO](#)
- [SK](#)
- [SV](#)

Available Languages:

UVODNIK

Uvodnik

Športne vrednote so večne: združujejo ljudi in države

Drage bralke in bralci,

EESO je s pobudo *Skupaj močnejši za športne vrednote* podprl vrednote olimpijskih iger leta 2024 v Parizu z vidika civilne družbe. S to pobudo je izpostavil svoje delo, pri čemer vedno promovira šport kot pozitivno silo za spodbujanje zdravih vrednot v celotni družbi.

Tokrat želi simbolično izpostaviti idejo premirja, ki je bila prvič uvedena na olimpijskih igrah v antični Grčiji že v devetem stoletju. Premirje ali grško *ekecheiria* je bilo med igrami obdobje miru med vojskujočimi se mestnimi državami, da bi športnikom in gledalcem omogočili varno sodelovanje pri igrah.

Glede na trenutno krhko geopolitično okolje s konflikti in političnimi pretresi v Evropi in drugod po svetu je ideja o premirju še posebej aktualna.

Poleg tega želi EESO podpreti športne vrednote, ki ostajajo brezčasne. Kot je dejal Nelson Mandela, lahko šport ustvari upanje tam, kjer je nekoč vladal obup. Vrednote, ki jih zagovarjamo, imajo moč spremeniti svet ter združiti ljudi in države na način, ki prinaša mir in sožitje in kjer prevladujeta spoštovanje in prijateljstvo.

V zvezi s tem smo začeli kratko kampanjo, ki odraža tri prvotne vrednote odličnosti, spoštovanja in prijateljstva, ki so se z leti razvijale in vključujejo tudi invalide.

Organizirana civilna družba se zavzema za oblikovanje mirnega in boljšega sveta z izobraževanjem mladih prek športa brez vsakršne diskriminacije, kar zahteva medsebojno razumevanje v duhu prijateljstva, solidarnosti in poštene igre.

EESO je od začetka pariških iger na svoji spletni strani in na platformah družbenih medijev objavljajl članke, slike, video sporočila in izjave svojih članov. Kampanja se je nadaljevala med praolimpijskimi igrami, pri čemer je bilo poudarjeno, da to veliko praznovanje športa močno vpliva na družbo, saj odraža odločna sporočila o enakih možnostih in enaki obravnavi.

Športne vrednote na pariških igrah močno odražajo evropske vrednote svobode, miru, raznolikosti in vključevanja. Te vrednote bi morale biti vodilna načela v našem vsakdanjem življenju, kjer bi

bilo treba razlike in konflikte obravnavati z dialogom in ob vzajemnem spoštovanju.

EESO, dom organizirane civilne družbe, se od nekdanj zavzema za te vrednote in za bolj vključujočo, pravično in povezano družbo, ki zagotavlja enake možnosti in dejavno udeležbo vseh svojih članov.

#Paris2024

S spoštovanjem,

Laurențiu Plosceanu

podpredsednik, pristojen za komuniciranje

KOLEDAR DOGODKOV

23. september 2024

Podelitev ekoloških nagrad EU

24. september 2024

Letna konferenca skupine za evropski semester

17. in 18. oktober 2024

Seminar o povezovanju EU

23. in 24. oktober 2024

Plenarno zasedanje EESO in forum na visoki ravni o širitvi EU

„VPRAŠANJE ZA ...“

Kakšna je vrednost paraolimpijskih iger in kako ta in druga športna tekmovanja prispevajo k podiranju ovir za invalide?

Član EESO Pietro Barbieri piše o zgodovini športnih tekmovanj za invalide in o tem, kako so olimpijske igre leta 1988 v Seulu in leta 2012 v Londonu prinesle nujno potrebne spremembe v dojemanju invalidnosti. Končno smo vstopili v svet športa v katerem sodelujejo vsi.

NI? VE? NEVIDNI: KAKO SO OLIMPIJSKE IGRE V SEULU IN LONDONU PRIŠLE V ZGODOVINO

Piše: Pietro Barbieri

Šport za invalide se je pojavil skupaj s prizadevanji za rehabilitacijo v povojnem obdobju. S tem se je želelo, da bi bila fizioterapija bolj zanimiva in prijetna. Igra in zabava sta ljudem pomagala ponovno odkriti lepote življenja v situaciji, v kateri so se znašli po travmatičnem dogodku ali so

bili v njej od rojstva.

Namena sta bila dva: okrepiti fizično avtonomijo posameznika in mu pomagati pri izgradnji prave močne lastne identitete. Danes bi rekli, da je prišlo do prehoda od rehabilitacije k opolnomočenju. Z drugimi besedami, opolnomočenju tistih, ki so menili, da nimajo nobene moči ali da so jo izgubili. Moči nad svojim življenjem in svojimi odločitvami. To pa je bit človekovih pravic.

Praviloma je pri tem pomembna družbena podoba osebe, tj. podoba, ki jo vidijo drugi. Ozdravitev je povezana s skupnostjo, v kateri oseba živi. Udejstvovanje v športu pa je sredstvo za uveljavljanje lastnih temeljnih pravic in dostojanstva.

To je bila dolga in strma pot, ki so jo prvi pogumno prehodili že v 60. letih prejšnjega stoletja. Bili so junaki na dolgi poti od takrat do danes. Da bi prepoznali atletske sposobnosti paraolimpijcev, se je bilo treba boriti.

V zgodovino so se posebej zapisale olimpijske igre v Seulu leta 1988. To je bil vrhunec v boju za priznanje v športnem svetu, kjer je bila stigmatizacija fizičnih, senzoričnih in duševnih idealov tako močna, da je pomenila večjo oviro kot celo vključevanje v svet dela, kjer je prevladoval predsodek neproduktivnosti. Te olimpijske igre so bile zgodovinske, ker je Mednarodni olimpijski komite želel uvesti izmenična tekmovanja za invalidne športnike s tekmovanji za neinvalidne. Tega niso več ponovili, saj je bilo zaradi organizacijskih težav, zlasti tistih, povezanih z dostopnostjo, težko nadaljevati na ta način. Čeprav je to sprožilo val razprav, je privedlo do paraolimpijskih iger, ki jih poznamo danes in ki ustrezno priznavajo športna prizadevanja vseh

paraolimpijcev. Končno smo vstopili v svet športa, ki je za vse. V novo obdobje.

Zatem je bilo treba paraolimpijski šport narediti privlačnega za množice, ki so spremljale šport osebno ali prek televizije. Leta 1988 v Seulu so bili televizijski komentatorji tako nevedni, da niso vedeli niti, kdo je favorit v posameznem tekmovanju. Kot si lahko predstavljamo, so bili rezultati katastrofalni. Športni novinarji so se sčasoma naučili spremljati dejavnosti invalidnih športnikov. To je bil temeljni korak k spremembi diskurza.

In to nas pripelje do še enega zgodovinskega dogodka: do olimpijskih iger v Londonu leta 2012, ki so bile brezhibno organizirane in jih je spremljala močna televizijska kampanjo, zlasti v Združenem kraljestvu. Rezultat so bili polni stadioni pri vseh disciplinah. To je bil tudi trenutek, ko so nekateri športniki – zahvaljujoč novemu novinarskemu diskurzu – postali znani. Tako kot njihovi olimpijski kolegi.

Svet se je od petdesetih let prejšnjega stoletja res spremenil. Občutek, da nisi več popolnoma neviden, je postal skupen vsem invalidom. Upamo, da bo to prešlo na vsa področja življenja. Kakor je navedeno v Konvenciji Združenih narodov o pravicah invalidov, je potrebna je sprememba paradigme. V športu je do nje zagotovo prišlo.

POSEBNI GOST

Naš posebni gost je trikratni dobitnik zlate medalje na olimpijskih igrah in nekdanji grški dvigalec uteži Pyrros Dimas, ki nam je povedal, na kaj se osredotoča pri gledanju olimpijskih iger. Čeprav so se olimpijske igre že večkrat spremenile, so olimpijska načela in čustva tekmujočih športnikov še vedno ista.

G. Dimas je podpredsednik Mednarodne zveze za dvigovanje uteži in mentor ameriške ekipe. Osvojil je tri olimpijske zlate medalje in eno bronasto medaljo. Bil je tudi poslanec grškega parlamenta in predsednik grške zveze za dvigovanje uteži.

KAJ VIDIM PRI OLIMPIJSKIH IGRAH

Srečo imam. Olimpijske igre v Parizu so deveta olimpijada, ki sem se je udeležil; prva je bila leta 1992 v Barceloni. Na štirih sem sodeloval kot športnik, ki je dosegel zmagovalne stopničke. Preostalih pet sem doživel na najrazličnejše načine: kot gledalec, kot član Mednarodne zveze za dvigovanje uteži in kot trener reprezentance Združenih držav Amerike. V teh desetletjih prisotnosti v olimpijskih krogih sem bil priča številnim spremembam. Poleg krajev, ki jih gostijo, se je pri olimpijskih igrah spremenilo še marsikaj drugega. Z razvojem televizijskih prenosov so se gledalci lahko bolj približali športnikom – in zdaj lahko na njihovih obrazih vidijo, kaj doživljajo. Uvedba novih športov v olimpijski program je pritegnila mlado občinstvo in nas seznanila s disciplinami, za katere prej

še nismo slišali. Koncept varnosti pa nas vse hkrati opominja, da živimo v nepredvidljivem svetu in v nemirnih časih.

Tako se na olimpijskih igrah vse spreminja. Vse, razen načel olimpizma in sanj sodelujočih športnikov. V današnjem svetu so olimpijski ideali pomembnejši kot kdaj koli prej. Poleg tega je olimpijski svet pogosto zelo napreden. Koncepti, kot so vključevanje, sprejemanje raznolikosti in skladno sobivanje, so preželi olimpijski duh že pred desetletji, veliko prej, kot so družbe začele o tem razpravljati. Vendar se moram kot športnik in olimpijec, ki pozna bolečino, ki jo povzroča sodelovanje v tekmovalnem športu na tako visoki ravni, osredotočiti predvsem na športnike. Za mnoge od teh mladih so olimpijske igre glavni cilj njihovega življenja – nekaj, kar mu daje pomen in vodi njihove sanje. Osebnost in iz tega razloga me pri spremljanju olimpijskih iger ne zanimajo toliko tabele z rezultati in uvrstitve. Pomemben mi je izraz na obrazu športnikov. Njihovo veselje ali žalost. Njihove solze in vzkliki zmagoslavja. Gre za ljudi, ki se borijo, da bi presegli sami sebe.

K BISTVU

V naši kolumni „K bistvu“ poročevalec za mnenje EESO [Vodik - infrastruktura, razvojne potrebe, financiranje, uporaba in](#)

[omejitve](#) Thomas Kattinig navaja ključne pogoje, ki jih mora izpolnjevati evropska vodikova industrija, da bo imela svetlo prihodnost.

ŠIRITEV, CERTIFICIRANJE IN FINANCIRANJE VODIKA, GRADNIKA ZELENE PRIHODNOSTI

Piše: Thomas KATTNIG

Zeleni vodik je eden od gradnikov našega energetskega prehoda, zato je njegovo hitro uvajanje izjemno pomembno za prihodnost energetskega sistema ter gospodarsko in socialno blaginjo EU.

Vzpostavitev ponudbe, povpraševanja, infrastrukture in proizvodnje vodika pa prinaša vrsto izzivov. Vodik je drag in odvisen od ustreznih okvirnih pogojev. Po eni strani moramo njegovo uporabo najprej usmeriti v sektorje, ki jih je težko elektrificirati, in da bi bil nosilec za shranjevanje energije. Po drugi strani pa moramo zagotoviti potrebne pogoje za hitro in učinkovito širitev vodikove infrastrukture.

Pri tem so še posebej pomembne tri stvari.

1. Zagotoviti je treba potrebno financiranje infrastrukture. Izgradnja transportne infrastrukture bo veliko stala, zato EESO poudarja pomen učinkovitega dodeljevanja sredstev. Pri tem bosta potrebna pametno in celostno načrtovanje, tudi omejitveno, ter zakonodaja, ki bo omogočila potrebne naložbe v infrastrukturo, hkrati pa spodbujala okoljsko trajnostnost energetskega sistema kot celote in preprečila, da bi uporabniki omrežja plačevali previsoke omrežnine. Hkrati se je treba izogniti dodatnim bremenom v obliki navzkrižnega subvencioniranja vodikovih omrežij s strani uporabnikov plinskega omrežja. To je zlasti pomembno, saj se bodo bodoči uporabniki infrastrukture vodikovega omrežja precej razlikovali od današnjih uporabnikov plinskega omrežja. Zato je pomembno, da se v tem večjem obsegu uporablja načelo odgovornosti uporabnika in tako zagotovi, da vodikovo infrastrukturo financirajo predvsem njeni uporabniki.
2. Poleg financiranja je treba zagotoviti tudi delovno silo, potrebno za širitev in proizvodnjo. Poleg ustvarjanja novih kakovostnih delovnih mest je še posebej pomembna prerazporeditev obstoječih delavcev. To pomeni, da je treba obstoječim delavcem zagotoviti ustrezno usposabljanje, prekvalifikacijo in pridobivanje novih znanj, hkrati pa jih ohraniti z zagotavljanjem dobrih delovnih pogojev. Omrežne operaterje morajo na primer zavezovati standardne kolektivne pogodbe, da bi pritegnili usposobljeno delovno silo pa je treba izboljšati tudi delovne pogoje. EESO zato poziva k učinkovitemu in prepričljivemu socialnemu dialogu v sektorju plina na evropski in nacionalni ravni.
3. Zagotoviti je treba poenoteno, sledljivo in obvezno certificiranje vodika, proizvedenega v okviru osrednje sheme EU. Poleg okoljskih meril morajo ti sistemi certificiranja zagotavljati tudi socialne standarde. Sem sodijo pošteni in varni delovni pogoji ter spoštovanje pravic delavcev ter socialnih in sindikalnih pravic.

EESO zato poziva Komisijo, naj pregleda strategijo za vodik, ki jo je Evropsko računsko sodišče upravičeno kritiziralo. V sodelovanju s civilno družbo na nacionalni in evropski ravni je treba zagotoviti pripravo celovite strategije, ki bo vključevala certificiranje, financiranje, delovne zahteve, promocijo in varstvo potrošnikov. Šele takrat bo pred evropsko industrijo vodika svetla prihodnost.

NEW PUBLICATIONS

Odkrijte evropski potni list za demokracijo – vaš vodnik po aktivnem državljanstvu

Ali ste pripravljeni začeti potovanje, na katerem boste lahko postali bolj obveščeni, angažirani in aktivni evropski državljani? Ne glede na to, ali ste študent, mlad strokovnjak ali aktivni član skupnosti, [evropski potni list za demokracijo](#), ki ga je pripravil EESO, vam lahko pomaga izkoristiti ves potencial vaših državljanskih pravic.

Vsebuje dejstva, informacije in navodila o vseh vidikih sodobne evropske demokracije, vključno s pregledom instrumentov za udeležbo in podrobnim priročnikom o evropski državljanski pobudi.

Vas zanima nova izdaja (2023–2024) brošure o evropskem potnem listu za demokracijo? [Pišite nam](#) in poslali vam jo bomo – zdaj je na voljo v vseh 24 uradnih jezikih EU.

Na spletu si lahko ogledate tudi interaktivno različico v [angleščini](#), [francoščini](#) in [nemščini](#) (postopno bomo dodajali druge jezike), in stopite v svet, kjer vaš glas resnično šteje! (ep)

NOVICE EESO

24 projektov v ožjem izboru za ekološke nagrade EU za leto 2024

Objavljeni so finalisti za [ekološke nagrade EU za leto 2024](#): 24 projektov iz 12 držav EU v osmih kategorijah. Zmagovalci bodo znani na slovesnosti 23. septembra v Bruslju, ki bo potekala ob vsakoletnem praznovanju ekološkega dneva EU.

Nagrade, ki se podeljujejo že tretjič, nagrajujejo inovativne in trajnostne projekte, ki prinašajo znatno vrednost ekološki pridelavi in potrošnji. Zmagovalcem zagotavljajo platformo, na kateri lahko svoje dobre prakse

predstavijo širšemu občinstvu.

Podelitev nagrad organizirajo Evropska komisija, Evropski ekonomsko-socialni odbor, Evropski odbor regij, COPA-COGECA, IFOAM Organics Europe, Evropski parlament in Svet EU. Izbirno komisijo sestavlja sedem članov, ki jih imenujejo ti organi.

Finalisti so:

- **najboljša ekološka kmetica:** Blagovesta Vasilieva (Bolgarija), Caroline Devillers (Belgija), Reinhild Frech-Emmelmann (Avstrija)
- **najboljši ekološki kmet:** Gianpaolo Mancini (Italija), Tommi Hasu (Finska), Benny Schöpf (Nemčija)
- **najboljša ekološka regija:** Medobšinsko združenje Alto Tâmega in Barroso (Portugalska), Kastilja - Manča (Španija), Južna Savonija (Finska)
- **najboljše ekološko mesto:** BioStadt Bremen (Nemčija), Cascais (Portugalska), Las Rozas (Španija)
- **najboljša ekološka ekoregija:** Distretto del Cibo Monregalese (Italija), Bioregião de S. Pedro do Sul (Portugalska), Sörmland Bio-district (Švedska)
- **najboljše MSP za predelavo ekološke hrane:** Biologon GmbH (Avstrija), Gino Girolomoni Cooperativa Agricola (Italija), Organic veggie food GmbH (Nemčija)
- **najboljši trgovec z ekološko hrano na drobno:** BIOGAST GmbH (Avstrija), Coolanowle Organic Meats (Irska), SAI-FRESC (Španija)
- **najboljša ekološka restavracija/gostinska storitev:** B2 Bio pur GmbH (Nemčija), Biohotel St. Daniel (Slovenija), Kalf & Hansen (Švedska)

Ekološka pridelava v EU zajema 17 milijonov hektarjev (10,5 % kmetijskih zemljišč v EU v letu 2022), cilj evropskega zelenega dogovora pa je doseči 25 % do leta 2030. Večja ozaveščenost javnosti in povpraševanje potrošnikov sta ključnega pomena. Ekološke nagrade EU, ki so nastale leta 2022 v okviru akcijskega načrta za razvoj ekološke pridelave, priznavajo odličnost v celotni ekološki vrednostni verigi, od kmetijstva do gostinskih storitev, ter povečujejo prepoznavnost in poznavanje ekoloških praks. (ks)

Prepoved neplačanih pripravništev: noben pripravnik ne sme delati zastonj

Skoraj polovica od več kot treh milijonov pripravnikov v EU ne prejme nadomestila, skoraj tretjina pa nima dostopa do socialne zaščite.

EESO je julija organiziral razpravo na visoki ravni o izboljšanju zakonodaje EU o pripravništvih na podlagi pozivov civilne družbe in mladinskih organizacij k prenehanju razširjene prakse, da pripravniki delajo brezplačno in nimajo dostopa do socialne zaščite ali drugih delavskih in socialnih pravic.

EESO je na plenarnem zasedanju v razpravi s komisarjem za delovna mesta in socialne pravice Nicolasom Schmitom pozdravil najnovejša predloga Komisije za izboljšanje pripravništev v Evropi – [direktivo o pripravništvih in okrepljeni okvir za kakovost pripravništev](#).

Vendar pa je sozakonodajalca pozval, naj predloge še okrepi, da bi preprečili zlorabljanje pripravništev kot vira poceni delovne sile ali za nadomeščanje začetnih zaposlitev. Poudaril je pomen pravičnega nadomestila

za pripravnike in kritja njihovih življenjskih stroškov med pripravništvom.

Predsednik EESO Oliver Röpke je dejal: „Pripravništva so ključno orodje, ki mladim omogoča pridobivanje delovnih izkušenj iz prve roke. Poskrbeti moramo, da zaradi finančnih omejitev nobenemu mlademu ne kratimo te možnosti. Zato je treba pripravništva pravično nagraditi. Boriti se morami proti izkoriščanju pripravništev v Evropi, zato se Komisiji zahvaljujem za predloge za doseg tega cilja.“

Komisar Schmit je dejal: „Usposabljanje je lahko odličen način, da mladi pridobijo začetne delovne izkušnje, nova znanja in spretnosti ter vzpostavijo svojo mrežo. Vendar morajo biti pripravništva kakovostna. To pomeni, da morajo imeti jasen učni cilj, pripravniki morajo biti plačani ter deležni mentorstva in usmerjanja, da se jim pomaga pri prehodu v svet dela.“

EESO je v mnenju o [direktivi o pripravništvih in okrepljenem okviru za kakovost pripravništev](#) poudaril ključno vlogo pristojnih organov v boju proti kot pripravništvo prikritim rednim delovnim razmerjem. V skladu z obstoječimi nacionalnimi praksami imajo socialni partnerji lahko ključno vlogo pri teh prizadevanjih.

„Izboljšanje okvira za kakovost pripravništev po vsej Evropi, zlasti v smislu izboljšanja vsebine učenja in usposabljanja ter boja proti zlorabam in neustreznim uporabam pripravništev, je bistvenega pomena. Komisijo pozivamo, naj za uresničitev teh ciljev predloga še izboljša,“ je dejala poročevalka za mnenje **Nicoletta Merlo**. (II)

[EESO je pripravljen na sodelovanje z madžarskim predsedstvom Sveta EU](#)

Na julijskem plenarnem zasedanju EESO je potekala razprava z madžarskim ministrom za evropske zadeve Jánosom Bóko, ki je predstavil glavne prednostne naloge madžarskega predsedstva Sveta EU.

Madžarska prevzema šestmesečno predsedovanje v občutljivem času za Evropo, v času političnih sprememb v institucijah in izrednih izzivov za Unijo. „Madžarsko predsedovanje Svetu leta 2024 prihaja v času več kriz,“ je dejal **g. Bóka**. „V naši soseščini se odvija vojna, soočeni smo z vse manjšo evropsko konkurenčnostjo, vse večjimi napetostmi v trgovinskih odnosih EU, demografskimi izzivi, nenadzorovanimi migracijami in vse slabšimi možnostmi za evropske kmete.“

Predsednik EESO Oliver Röpke je poudaril, da ima Odbor dolgoletno zgodovino dobrega sodelovanja s predsedstvi Sveta, in spregovoril o vlogi institucije kot varuha evropskih vrednot: „EESO je zavezan tesnemu sodelovanju z madžarskim predsedstvom, da bi zagotovili, da bo EU ukrepala v zvezi z najnujnejšimi prioritetami po mnenju Evropejcev. Pri tem bomo neprecenljivi partnerji, pa tudi odkriti in konstruktivni kritiki. Civilna družba ima močan glas in zagotovili bomo, da bo slišana.“

Nekateri člani EESO so izrazili zaskrbljenost zaradi stališča Madžarske o ruski vojni agresiji proti Ukrajini, spoštovanju pravne države v EU in krčenju prostora za civilno družbo na Madžarskem. **G. Bóka** je dejal, da

se madžarsko predsedstvo v celoti zaveda svoje odgovornosti in se strinja s skupnim stališčem EU o Ukrajini ter pravno državo in evropskimi vrednotami. Madžarsko predsedstvo je že stopilo v stik z EESO in zaprosilo za deset raziskovalnih mnenj. Več informacij o dejavnostih EESO med madžarskim predsedovanjem je na voljo na [spletni strani EESO](#). (mp)

EESO zgodaj opozarja na u?inek širitve EU na kmetijstvo

EESO je zgodaj opozoril na učinke prihodnje širitve EU na kmetijstvo. Naslednja širitev bo potekala v času velikih svetovnih izzivov, geopolitičnih in podnebnih sprememb ter prehodov na področju energetske in okoljske politike. EESO ob pridruževanju novih članic poudarja pomen temeljite priprave in spoštovanja vrednot EU.

EESO je na julijskem plenarnem zasedanju sprejel [mnenje](#), v katerem je poudaril zapletenost širitvenega procesa in potrebo po pripravljenosti, trajnostnosti, pa tudi uravnoteženi podpori kmetijskim sektorjem tako držav članic kot držav kandidatk. Cilj širitve je okrepiti strateško avtonomijo EU in zmanjšati vpliv kmetijstva na okolje. Vendar so pretekle širitve prinesle mešane rezultate, pogosto v korist večjih kmetijskih podjetij kot manjših podeželskih kmetij.

Na to je opozoril poročevalec za mnenje **Stoyan Tchoukanov**, ki je ugotovil, da so bile pretekle širitve na splošno uspešne, podeželskim območjem in malim kmetom pa niso koristile. Poudaril je, da je v izogib motnjam potrebno skrbno upravljanje kmetijskega sistema.

EESO se zavzema za celovito zbiranje podatkov in spremljanje kmetijskih reform, da bi obravnavali morebitne napačne informacije in omogočili nemoteno vključevanje. Države kandidatke se bodo morale prilagoditi razvijajoči se skupni kmetijski politiki (SKP), ki zdaj poudarja ekosistemske storitve pred tradicionalnimi podporami. Po pričakovanjih bo širitev znatno povečala kmetijsko območje EU, zlasti s pristopom Ukrajine, ki bi ga sama razširila za četrtno.

EESO priporoča pristop postopnega vključevanja z namenskimi proračuni za podporo najbolj prizadetim kmetijskim podsektorjem, zlasti MSP. Prihodnje reforme SKP bi se morale osredotočiti na trajnostnost, subvencije na hektar pa bi bilo treba nadomestiti s spodbudami v prid okoljskih in družbenih koristi.

EESO na splošno poziva k previdnemu in dobro podprtemu procesu širitve, da bi imele koristi vse države članice in da bi ob vse večjih geopolitičnih napetostih kmetijske prakse EU ostale trajnostne in pravične.

EESO poziva k dodatnim ukrepom za povečanje zmogljivosti EU na področju naprednih materialov

EESO je kritiziral sedANJI načrt Evropske komisije za napredne materiale zaradi pomanjkanja finančnih sredstev, merljivih ciljev in kazalnikov trajnostnosti. V svojem mnenju o sporočilu Komisije na to temo se zavzema za celovito strategijo, s katero bi EU

postala vodilna v svetu v tem bistvenem sektorju.

„Napredni materiali so ključni za industrijo, gospodarsko rast in trajnostnost v EU. V vseh proizvodnih procesih potrebujemo kazalnike trajnostnosti, zagotoviti pa moramo tudi ustrezna znanja in spretnosti ter kvalificirano delovno silo,“ je dejal poročevalec za mnenje **Anastasis Yiapanis**.

Odbor opozarja, da načrt Komisije ni dovolj ambiciozen in ne vsebuje konkretnih ciljev, potrebnih za zagotovitev vodilnega položaja EU v tej industriji. Soporočevalec **Gerardo Luis Arroyo Herranz** je poudaril, da ni merljivih ciljev, rokov in ključnih kazalnikov uspešnosti. EESO poziva k drznemu in strateškemu pristopu za krepitev zmogljivosti EU na področju naprednih materialov in predlaga, da se med strateška področja doda tudi zdravstveno varstvo zaradi njegovega znatnega vpliva na industrijo.

Osrednje priporočilo je prehod na krožno gospodarstvo, da bi zmanjšali odvisnost od surovin. Za to je potrebno okrepljeno sodelovanje med industrijo, akademskimi krogi in oblikovalci politik, znatne naložbe v raziskave in razvoj ter razvoj znanj in spretnosti. „Brez ustrezno usposobljenih ljudi je lahko vsak ukrep neuspešen. EU mora izvajati programe izpopolnjevanja in preusposabljanja ter pobude za poklicno izobraževanje,“ je še dejal **g. Arroyo Herranz**.

EESO meni, da predlaganih 250 milijonov EUR za napredne materiale v okviru programa Obzorje Evropa ne zadostuje, zato poziva k večjemu financiranju, davčnim spodbudam in poenostavljenim birokratskim postopkom za spodbujanje naložb in inovacij. Skrb vzbuja tudi zagotavljanje stabilne oskrbe s kritičnimi surovinami.

EESO se zavzema za okrepitev domačih zmogljivosti EU in diverzifikacijo virov, vključno s partnerstvi z Južno Korejo in Združenimi državami Amerike ter dolgoročnimi pogodbami z manjšimi državami za ublažitev motenj v oskrbi. (gb)

Poziv k obravnavi vloge oskrbovalcev

EESO poziva Komisijo, naj vprašanje neformalnih oskrbovalcev obravnava kot politično prednostno nalogo in oblikuje platformo za izmenjavo primerov najboljše prakse med državami članicami.

EESO je julija sprejel [mnenje](#), v katerem je pozval k sprejetju dodatnih ukrepov na ravni EU in na nacionalni ravni, da bi bolje zaščitili neformalne oskrbovalce in priznali njihov bistveni prispevek k družbi.

Med temi ukrepi so platforma za izmenjavo primerov najboljše prakse med državami članicami, ki naj bi jo oblikovala Evropska komisija, zagotavljanje visokokakovostnih in dostopnih storitev dolgotrajne oskrbe v skupnosti, da se zmanjša breme za družinske oskrbovalce, ter zagotavljanje nadomestne oskrbe. Prav tako je bistveno oskrbovalcem omogočiti prožne delovne pogoje, da ne bi bili prisiljeni pustiti službe, ker morajo skrbeti za družinske člane.

Poročevalec za mnenje **Pietro Barbieri** je dejal: „EESO želi dati glas skupini večinoma nevidnih ljudi v naši družbi, tj. neformalnim oskrbovalcem, ki so pogosto prisiljeni pustiti službo, zato izgubijo dohodek in številne pravice. Delo neformalnih oskrbovalcev je neopazno in zdaj je čas, da izpostavimo njihov trud.“

EESO poziva države članice, naj sprejmejo ustrezne ukrepe, s katerimi bodo zagotovile, da bo odločitev o izvajanju neformalne oskrbe prostovoljna, da se odpravijo neenakosti med spoloma ter da neformalnim oskrbovalcem s prožnejšimi delovnimi pogoji omogočimo, da ohranijo zaposlitev in plačilo ter zlahka ponovno vstopijo na trg dela, če so ga bili prisiljeni zapustiti. Treba je doseči ustrezno ravnovesje med poklicnim in zasebnim življenjem.

Moški in ženske niso v enaki meri vključeni v neformalno oskrbo, saj je med neformalnimi oskrbovalci zelo velik delež žensk, pri čemer jih približno 70 % skrbi za svoje otroke, zakonce ali brate in sestre. Pri tem so izpostavljene visokemu tveganju izgorelosti in psihofizičnih motenj ter resnemu tveganju revščine. „Imamo enega najboljših sistemov socialnega varstva na svetu, vendar se v številnih primerih zanašamo na zmogljivosti, spretnosti in vztrajnost žensk,“ je povedal g. Barbieri.

Da bi lahko spremljali učinek ustreznih pravil in predpisov, je zelo pomembno imeti dostop do kvalitativnih in kvantitativnih podatkov o dejanskih življenjskih razmerah neformalnih oskrbovalcev. EESO poziva k sprejetju nadaljnjih raziskovalnih strategij, zlasti v sodelovanju z Eurofoundom, pa tudi z ustreznimi deležniki.

Oživitev demokracije v Evropi: potrebni so nujni ukrepi za premostitev vrzeli in spodbuditev sprememb

Evropske volitve so pokazale, da še vedno obstaja večina, ki je za Evropo, hkrati pa tudi to, da volivci po vsej EU zahtevajo nujne politične in zakonodajne odgovore na izzive, ki so bili

izpostavljeni med volilno kampanjo. V nasprotnem primeru lahko proevropska večina izgubi podporo, saj državljani vse bolj obračajo hrbet tradicionalnim političnim silam.

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) je na julijskem plenarnem zasedanju gostil razpravo o stanju demokracije v Evropi, ki so se je udeležili predsednica Evropskega parlamenta **Roberta Metsola** in predstavniki političnih skupin novoizvoljenega Evropskega parlamenta.

Predsednik EESO **Oliver Röpke** je dejal, da so bile junijske evropske volitve opozorilo in da je naša dolžnost, da po teh volilnih rezultatih razmislimo o današnjem stanju demokracije. „Združeni smo v prepričanju, da je Evropska unija edini odgovor v zvezi s tem in zagotavlja obliko demokracije, ki vidno izboljšuje življenje po

vsej Evropi,“ je povedal.

Da bi utrdili podporo demokraciji v Evropi, mora EU dokazati, da je politika še vedno najboljše sredstvo za pozitivne spremembe v družbi in skupnosti, je poudarila predsednica Evropskega parlamenta **Roberta Metsola**. „Delodajalci, delavci in civilna družba so bistveni za izgradnjo Evrope – v evropskih krajih, mestih in regijah. Tu se namreč Evropa začne in demokracija izvaja.“

V razpravi s predstavniki političnih skupin je **Željana Zovko**, podpredsednica Evropske ljudske stranke (EPP), največje skupine v Evropskem parlamentu, dejala, da njena skupina pričakuje nadaljevanje politik, ki so se začele v prejšnjem mandatu. **Ana Catarina Mendes**, podpredsednica skupine socialistov in demokratov (S&D), je dejala, da se je treba nujno osredotočiti na izvajanje evropskega stebra socialnih pravic in boj proti revščini. **Podpredsednik skupine Renew Europe Dan Barna** je novo Evropsko komisijo pozval, naj učinkoviteje brani pravno državo z uporabo obstoječih orodij. **Kira-Marie Peter-Hansen**, podpredsednica skupine Zeleni/ESZ, je poudarila, da mora zeleni dogovor ostati ključna politika EU. **Martin Schirdewan**, sopredsednik skupine levice, je napovedal, da bodo novo Komisijo pozvali, naj obravnava krizo, ki jo povzročajo visoki stanovanjski stroški. (mt)

Digitalizacija energetike: odjemalci morajo še naprej imeti možnost izbire med digitalnimi metodami in metodami iz preddigitalne dobe

EESO je na julijskem plenarnem zasedanju med drugim sprejel tudi mnenje Digitalizacija energetike: iskanje ravnovesja med priložnostmi in tveganji za evropske odjemalce.

V mnenju, ki ga je pripravil član EESO **Kęstutis Kupšys**, je poudarjeno, da bi morali odjemalcem zagotoviti, da bo energija ostala cenovno dostopna, prilagodljiva in enostavna za uporabo. Digitalizacija energetike ne pomeni „zgolj digitalnega“.

Odjemalci morajo biti še naprej obravnavani prednostno in ohraniti je treba tradicionalne načine poslovanja. EU mora doseči napredek pri razvoju uporabniku prijaznih digitalnih orodij, ki bodo ustrezala različnim potrebam in spodbujala enak dostop do digitalnih energetske storitev.

Vendar bi morali uporabniki še vedno imeti možnost izbire cen, pogodb in podpornih storitev iz „preddigitalne dobe“. „Z digitalizacijo energetike se ponujajo priložnosti in izzivi. Sodelovati moramo, da bi vsem evropskim potrošnikom zagotovili vključujoč, varen in resnično koristen prehod na digitalni energetski sistem in tako prednosti pretvorili v priložnosti,“ je dejal **g. Kupšys**.

Nedavni izpad informacijske tehnologije je povzročil kaos v prometu in v podjetjih po vsem svetu ter pokazal, kako pomembno je, da nismo preveč odvisni od tehnologije.

Prednosti prehoda na digitalni energetski sistem ne smejo zasenčiti druge plati medalje, tj. tveganja in izzive. Zato je treba varstvo potrošnikov in podporo delavcem ohraniti visoko na dnevnem redu.

Pomembno je oblikovati dinamične predpise o varstvu potrošnikov, ki bodo prilagojeni novim razmeram in udeležencem v sektorju, hkrati pa delavcem ponuditi tudi usposabljanje, programe preusposabljanja in finančno pomoč. (mp)

Stavba Van Maerlant (VMA) v okviru dnevov kulturne dediščine 2024 odprla svoja vrata javnosti

Evropski ekonomsko-socialni odbor se je v sodelovanju z Odborom regij dogovoril, da stavbo Van Maerlant (VMA) vključi v letošnje [dneve kulturne dediščine](#), ki jih je 14. in 15. septembra organiziral [Urban Bruselj](#).

Obiskovalcem so bili na voljo vodeni ogledi stavbe, pri čemer so se lahko povzpeli po okroglih marmornih stopnicah, odkrili ohranjeno arhitekturo iz začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja, popolnoma prenovljeno in moderno četrto nadstropje z inovativnimi in okolju prijaznimi rešitvami ter najbolj prepoznaven del stavbe – dvonadstropni most čez cesto Belliard z znanim kipom Ariadnina nit, ki ga je leta 1991 izdelal belgijski kipar Jean-Paul Laenen.

Dnevi kulturne dediščine v Bruslju (*Journées du Patrimoine/Open Monumentendagen*) so vsakoletni dogodek, ki obeležuje bogato zgodovino *art nouveau*ja v mestu. Prebivalci in turisti lahko tako obišejo različne stavbe v prestolnici, zlasti tiste, ki so običajno zaprte za javnost.

Več informacij je na voljo tukaj: [European Heritage Days](#) | [European Heritage Days](#) (cw)

Branik demokracije: najpomembnejši komunikacijski dogodek EESO bo posve?en novinarstvu

EESO bo 17. in 18. oktobra 2024 v Bruslju organiziral seminar o povezovanju EU, ki se ga vsako leto udeležijo strokovnjaki za komuniciranje iz organizacij civilne družbe. Glavna tema bo novinarstvo ter ohranjanje njegove neodvisnosti in pomena glede na vse večji politični pritisk na medije in hitri vzpon generativne umetne inteligence.

Seminar bo potekal pod naslovom „Branik demokracije: pomoč preživetju in razcvetu novinarstva“, na njem pa bosta organizirani dve okrogli mizi in dogodek za navezovanje stikov.

- **Odgovorno novinarstvo v postresnični dobi** – Raven demokracije po vsem svetu strmo pada, novinarji pa se soočajo z novimi izzivi, kot je vse bolj iznajdljiva uporaba umetne inteligence za širjenje lažnih novic. Poleg tega se zdi, da bodo ostali nerešeni tudi stari izzivi, kot sta pomanjkanje preglednosti lastništva medijev ali nezadostno financiranje. Kako lahko novinarstvo ostane temelj demokracije? Je odgovorno novinarstvo danes sploh še mogoče? Ali je v svetu, v katerem medijske hiše tekmujejo z vplivneži in družbenimi mediji kot viri novic, potrebno korenito preoblikovanje novinarstva, da bo ostalo javno dobro? Ali lahko najnovejši akti EU pripomorejo k temu, da umetna inteligenca postane zaveznica svobode tiska?
- **Preiskovalno novinarstvo: življenjsko nevarno delo** – Preiskovalno novinarstvo že od nekdaj poziva oblasti k prevzemanju odgovornosti in daje glas tistim, ki želijo prijaviti zlorabo položaja in privilegijev. S kakšnimi izzivi se spoprijemajo raziskovalni novinarji pri razkrivanju resnice? Kakšno zaščito imajo na voljo pred grožnjami? Ali jim lahko nova zakonodaja EU zagotovi več svobode in moči?
- **Delo tiskovnega predstavnika ali predstavnika za komuniciranje v dobi Instagrama, TikToka in umetne inteligence - kako prenesti svoje sporočilo** (dogodek za navezovanje stikov in delavnice) – Namen dogodka je s predstavitvami in praktičnimi delavnicami ponuditi vpogled v novi svet komuniciranja z različnimi ciljnimi skupinami, vključno z mladimi.

Seminar o povezovanju EU je platforma za srečevanje strokovnjakov za medije in komuniciranje iz organizacij civilne družbe ter razprave o aktualnih vprašanjih skupnega interesa, ki vplivajo na Evropo. Povezuje člane EESO in druge predstavnike EU, partnerske organizacije iz držav članic, novinarje in raziskovalce, ki razpravljajo o aktualnih vprašanjih. Celoten program in seznam govornikov bosta kmalu na voljo na spletni strani EESO. Za več informacij pišite na e-naslov: pressofficers@eesc.europa.eu. (II)

NOVICE SKUPIN

Konkurenčnost – velik zalogaj za naslednjo Komisijo predsednice von der Leyen

Pripravila skupina delodajalcev v EESO

Skupina delodajalcev je čestitala predsednici Komisije Ursuli von der Leyen za julijsko ponovno izvolitev. Pozdravila je tudi njene politične usmeritve, v katerih se konkurenčnosti priznava enak pomen, kot ga imajo podnebne spremembe in varnost, kar je pomemben premik v obravnavanju upada konkurenčnosti.

Konkurenčnost in blaginja sta končno ključni prednostni nalogi. Cilj novega evropskega načrta za blaginjo je olajšati poslovanje v Evropi, poglobiti enotni trg in povečati produktivnost s prebojnimi tehnologijami. Zlasti pozdravljamo poudarek na olajšanju poslovanja podjetij z zmanjšanjem upravnih bremen, poenostavitvijo izvajanja in imenovanjem podpredsednika, pristojnega za usklajevanje na tem področju.

Skupina delodajalcev v EESO že dolgo poziva k temu pristopu, kar je poudarila tudi v svojih prednostnih nalogah [Spodbujanje blaginje za vse: agenda EU za konkurenčnost](#), in se veseli sodelovanja pri usklajevanju izvajanja z dejanskimi razmerami. Konkurenčnost EU je že nekaj časa resno ogrožena. Čeprav je Evropa še vedno ena najbolj inovativnih, varnih in uspešnih regij, zaostaja za ZDA in vse bolj tudi za Kitajsko pri različnih ključnih merilih, kot je rast BDP na prebivalca, v kateri so ZDA v zadnjem desetletju uspešnejše od Evrope. Konkretni opozorilni znaki tega trenda so število patentov na področju informacijske in komunikacijske tehnologije ter višina neposrednih tujih naložb.

Zato zlasti pozdravljamo naslednje prednostne naloge v političnih usmeritvah naslednje Komisije:

- prenovljeno preverjanje konkurenčnosti in medinstitucionalni sporazum o poenostavitvi in boljši pripravi zakonodaje,
- močna spodbuditev naložb z evropsko unijo prihrankov in naložb,
- povečanje porabe za raziskave, da bi se osredotočili na strateške prednostne naloge, prelomne raziskave in znanstveno odlinost,
- vzpostavitev novega pravnega statusa na ravni EU v pomoč inovativnim podjetjem pri rasti,
- dogovor o isti industriji za naložbe v infrastrukturo in industrijo, znižanje cen energije in podporo podjetjem pri njihovih prizadevanjih za okolju prijazno poslovanje.

Socialni napredek je prihodnost Evropske unije

Pripravila skupina delojemalcev v EESO

V zadnjem času različne dogodke radi označujemo kot prelomne trenutke stoletja, zato je ta izraz prevečkrat uporabljen. Toda zdaj, tik pred oblikovanjem nove Evropske komisije, gotovo lahko

trdimo, da je čas prelomen: skrajna desnica je v vzponu in na celini se širi nezadovoljstvo, vojna v Ukrajini še vedno divja, vojna v Gazi pa bi se lahko sprevrgla v odprt regionalni spopad.

Na drugi strani Atlantika kocka še ni padla, a tarife še vedno naraščajo in trgovinske vojne s Kitajsko ravno tako še ni konec. To bo neizogibno povzročilo pretrese v dobavnih verigah in vplivalo na potrošniške cene, kar bo na koncu najbolj občutilo prebivalstvo.

Spomladi sta se Evropski parlament in Svet EU dogovorila o [novih varčevalnih ukrepih za EU](#) in „varčne“ države članice še naprej blokirajo uvedbo dodatnih lastnih sredstev ali najem kreditov. EU je vse bolj pod pritiskom zaradi podnebnih sprememb, družbenih nemirov, ekstremizma, fašizma, diskreditiranja demokracije in naraščajočega avtoritarizma, ki bi morali – skupaj z grožnjo jedrskega uničenja in odprte vojne na njenih mejah – voditelje EU spodbuditi, da opustijo svojo kratkovidnost in zgladijo notranje spore. Vsaka politika, ki zanemarya neenakost in pravičnost ali ju obravnava le na papirju, je usojena na propad. Državljeni so siti dobronamernih govorov in besed, ki se ponavljajo, zaradi katerih njihovo življenje ni nič manj negotovo in ki jim ne pomagajo preživeti iz meseca v mesec. Njihova delovna mesta še vedno izginjajo, prihodek pa je vse manjši. Skrajni desni populizem izkorišča takšne razmere in se izogiba temeljnemu vprašanju, saj za vse krivi priseljence.

Brez socialne pravičnosti ne bo stabilnosti in zanesljivih partnerjev v nobeni državi članici. Brez tega pa tudi ne bo enotnosti, ki jo EU potrebuje za soočenje s sedanjimi izzivi. [Naj bo socialni napredek](#) gonilo novega zakonodajnega obdobja EU, ki nas bo povezovalo.

Nova študija EESO: Kako odpraviti pomanjkanje znanja in spretnosti med najbolj ranljivimi?

Pripravila skupina organizacij civilne družbe v EESO

Delovna mesta prihodnosti bodo zahtevala znanje in spretnosti za zeleni in digitalni dogovor ter za obvladovanje demografskih sprememb. Kako poskrbeti, da bodo naložbe v usposabljanje in preusposabljanje koristile tudi najbolj ranljivim? Kakšne so trenutno razlike na tem področju in kako so povezane z revščino?

To so vprašanja, ki jih je 10. julija v okviru tematske razprave preučevala skupina organizacij civilne družbe v EESO. Razprava je bila tudi **začetek nove študije EESO z naslovom [Kako odpraviti pomanjkanje znanja in spretnosti med najbolj ranljivimi?](#)** Študijo je naročil EESO na

prošnjo skupine v povezavi z evropskim letom spretnosti 2023. V njej je preučena nova zasnova pomanjkanja znanja in spretnosti, predlagana je njena opredelitev in analizirani so možni vzroki ter rešitve, kar utira pot nadaljnjim raziskavam o tej temi. Ena od ugotovitev iz študije je, da imajo organizacije civilne družbe edinstveno vlogo pri opredeljevanju ranljivih posameznikov, ki potrebujejo izpopolnjevanje, in njihovi podpori. Tesno bi morale sodelovati z lokalnimi skupnostmi in oblastmi, mobilizirati njihove mreže in poskrbeti, da v izobraževanju in pri pridobivanju novega znanja nihče ne bo prezrt.

V razpravi sta med drugimi sodelovali **Juliana Wahlgren**, direktorica Evropske mreže za boj proti revščini (EAPN), ki je spregovorila o dejavnikih, ki vplivajo na dostop do znanja in spretnosti, ter **Agnieszka Maj**, raziskovalka v Centru za družbene in gospodarske raziskave (CASE), ki je izvedel študijo.

Celoten članek o tematski razpravi in intervju z avtorji sta na voljo na [spletni strani dogodka](#).

Študija in povzetek sta na voljo [tukaj](#).

ŠPORT V SREDIŠ?U

Skupaj za vrednote olimpijskih iger v Parizu leta 2024

Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) prevzema pobudo za podporo vrednotam olimpijskih iger leta 2024 v Parizu z vidika civilne družbe.

EESO v današnjem občutljivem geopolitičnem okolju simbolično poudarja idejo, da med olimpijskimi igrami vlada *premirje* in da odražajo tri prvotne vrednote *odličnosti, spoštovanja in prijateljstva*. Organizirana civilna družba se zavzema za miren in boljši svet z izobraževanjem mladih prek

športa, ki se izvaja brez kakršne koli diskriminacije v duhu prijateljstva, solidarnosti in poštene igre.

Predsednik EESO **Oliver Röpke** je prepričan, da „olimpijske igre poosebljajo duha enotnosti in miru, presegajo meje in združujejo ljudi iz vseh družbenih okolij. Upamo, da bomo z zavzemanjem za te vrednote spodbudili svetovno gibanje k miru in solidarnosti.“

Podpredsednik EESO, pristojen za komuniciranje, **Laurențiu Plosceanu** je dodal: „S to pobudo želimo podpreti športne vrednote, ki so brezčasne. Vrednote, ki jih zagovarjamo, lahko spremenijo svet ter združijo ljudi in države.“

Krzysztof Pater, podpredsednik EESO, pristojen za proračun, je dejal: „Olimpijada v Parizu kaže, da ima vsakdo pravico sodelovati na tem velikem športnem prazniku brez diskriminacije. Invalidi so močan zgled ljudem po vsem svetu, saj poudarjajo vrednote poguma, odločnosti in enakosti.“

Dimitris Dimitriadis, nekdanji predsednik EESO in predsednik strokovne skupine EESO za zunanje odnose, je ocenil: „*Premirje* oziroma *Ekecheiria* v originalni grščini je zdaj bolj potrebno kot kdaj prej. Oživiti moramo idejo premirja in jo udejanjiti kot upanje, ki bo navdihnilo človeštvo ter spodbudilo mir in dialog.“

Članica EESO **Giulia Barbucci**, nekdanja podpredsednica EESO, pristojna za proračun, je dejala: „Na pariški olimpijadi so moški in ženske prvič v zgodovini enako zastopani. Vendar se moramo zavedati, da enaka zastopanost še ne pomeni dejanske enakopravnosti, in glede tega bo v športu treba narediti še veliko.“

Članica EESO **Isabel Caño Aguilar**, nekdanja podpredsednica EESO, pristojna za komuniciranje, je dodala: „Želim si, da bi bili invalidi vseh kategorij na pariški olimpijadi pravično zastopani, da bi imeli pravico do tekmovanja in zaščite, zlasti tudi posamezniki z intelektualno oviranostjo.“ (mt)

Ponovno med živimi – prva digitalna olimpijska ekipa Ukrajine

Za skoraj 500 ukrajinskih športnikov in športnic, ki so bili ubiti v vojni Rusije proti njihovi državi, so sanje, da bi sodelovali na olimpijskih igrah ali katerem drugem športnem tekmovanju, za vedno ugasnile. V spomin nanje ukrajinska nevladna organizacija BRAND UKRAINE pripoveduje tragično zgodbo šestih umrlih športnikov in športnic, ki so se s pomočjo umetne inteligence vrnili med žive, četudi le za kratek čas. Pogovarjali smo se s Timom Makarovom, vodjo digitalnih tehnologij in vsebin pri

BRAND UKRAINE, ki nam je povedal, da so želeli s [projektom](#), ki je bil predstavljen na igrah v Parizu, doseči predvsem to, da se ljudje za trenutek ustavijo in razmislijo o pomenu človeškega življenja.

Kako je nastala ideja za ta projekt?

Zamislili so si jo v berlinski agenciji BBDO, ki je predlagala okviren koncept oziroma idejo, da bi prikazali tragično zgodbo ukrajinskih športnikov in športnic, ki niso mogli sodelovati na olimpijskih igrah. Do nas so pristopili s konceptom, mi pa smo idejo razvili in razširili krog partnerjev, pri čemer smo se povezali z ukrajinskim ministrstvom za mlade in šport, ministrstvom za zunanje zadeve in uradom ukrajinskega predsednika. Skupaj smo pripravili končno idejno zasnovo projekta, tehnični del pa prepustili BBDO. Razvili smo komunikacijsko strategijo ter poskrbeli za distribucijo vsebin in pravno podporo. Projekt smo predstavili na uradnem prizorišču Ukrajine v Parizu (Volia House), vključili pa smo tudi spletne vplivneže.

Kako zahtevno je bilo zbrati zgodbe in ustvariti film? S katerimi tehnikami ste „oživili“ glavne junake?

Sama ideja je zelo preprosta in jasna: povedati želimo zgodbe tragično umrlih športnikov in športnic ter ustvariti njihove digitalne dvojnike. Opravili smo izjemno delo. Uporabili smo posnetke njihovih glasov, jih digitalizirali, uporabili smo tudi arhivske fotografije in videogradivo ter vse skupaj obdelali s pomočjo umetne inteligence. Naš cilj je bil, da bi bila digitalna kopija osebe zelo človeška. Da bi bila srhljiva, ker je stvarna in nestvarna hkrati. To je bil naš namen. Njihove zgodbe že same po sebi nosijo močno sporočilo, podkrepljene z umetno inteligenco pa nikogar ne pustijo ravnodušnega. Resnici na ljubo je ta projekt zelo mejen. Ko smo se o njem pogovarjali, nas je skrbelo, da bomo napačno razumljeni, da bodo ljudje zaradi občutka groze prezrli ranljivost, neobglenost, bolečino in obup, ki smo jih položili v besede mrtvih športnikov in športnic. Pri projektu gre za zelo preprosto idejo: ljudje, ki imajo iskreno radi svojo državo, ki želijo živeti in marsikaj doseči, postanejo talci okoliščin, zaradi katerih se njihove sanje, načrti in življenja prehitro končajo. Ampak moramo ohraniti spomin nanje. Vsako dejanje ima svojo ceno, ta pa se pogosto meri s človeškimi življenji in usodami.

Za družine ubitih športnikov in športnic je moralo biti zelo boleče sodelovati pri tem projektu in videti filme. Kakšen je bil na koncu njihov odziv?

Takšen projekt je seveda izvedljiv le s privoljenjem najbližjih sorodnikov. To je izjemno pomembno. Zato smo jim opisali, pojasnili in pokazali, kaj nameravamo storiti. V širšem izboru smo imeli več deset zgodb, vendar

smo se na koncu dogovorili le za šest. Potrebni je bilo več tednov zapletenih pogajanj. Toda ko smo staršem pokazali končni izdelek, niso mogli zadržati solz. Dejali so: „Hvala vam. Opravljate izjemno delo. To bo pomagalo ohranjati spomin na našega otroka.“ Kolikor vem, nihče ni obžaloval sodelovanja. Podpisali smo vse potrebne pravne dokumente in šele potem je projekt dobil zeleno luč. Do olimpijskih iger smo imeli vse pripravljeno in dva tedna smo med ljudmi prikazovali in predstavljali šest izjemnih zgodb. Nismo pričakovali, da bo projekt tako uspešen in odzivi so presegli vsa naša pričakovanja. Po drugi strani to ni presenetljivo, saj v sodobnem svetu globalnega komuniciranja resnične zgodbe vzbudijo večplastna in nasprotujoča si čustva.

Kaj je glavno sporočilo projekta? Po čem upate, da si bodo ljudje po ogledu zapomnili te filme?

BRAND UKRAINE širi resnico o Ukrajini in dogajanju v njej med rusko agresijo. V ta namen uporabljamo človeške zgodbe. Prepričan sem, da te najboljše podajajo našo bolečino, ponos, trud, dosežke in izgube ter to, kaj nas dela človeške in zakaj smo močan in pogumen narod. To je naše poslanstvo – ne le, da govorimo o Ukrajini, temveč da Ukrajina postane simbol, ki nagovarja čustva vsega sveta. To počnemo, da bo nastalo še več tako ganljivih projektov, ki se dotaknejo src ljudi in nam omogočijo, da se za trenutek ustavimo in razmislimo o pomenu človeškega življenja.

Filme in fotografije si lahko ogledate [tu](#) in na Instagramu:

<https://www.instagram.com/p/C-Dd7B7tueo/>

<https://www.instagram.com/p/C-SkUtONRJR/>

<https://www.instagram.com/p/C-VHXOdtDps/>

https://www.instagram.com/p/C-YG_wHtNke/

<https://www.instagram.com/p/C-ajpwSN7A6/>

<https://www.instagram.com/p/C-dWm1vNzDW/>

Tim Makarov je vodja ekipe za digitalne tehnologije in vsebine pri BRAND UKRAINE. Z novinarstvom, trženjem in digitalnimi komunikacijami se ukvarja že 20 let. Njegovo poslanstvo je, da pripoveduje zgodbe in ustvarja projekte, ki spreminjajo svet na bolje.

Photo by Tomislav Štuka

Invalidni otroci: delamo lahko vse, čeprav nekatere stvari morda naredimo malo drugače

Enajstletni Jan Štuka iz Zagreba na Hrvaškem ima spino bifido in lahko hodi le s pomočjo opornic in hodulje, vendar je kljub temu postal izurjen športnik. Leta 2023 je prejel nagrado za najboljšega mladega hrvaškega parakošarkarja. Tekmoval je tudi v plavanju, zdaj pa trenira nordijsko smučanje. V prostem času s prijatelji igra nogomet in daje gole z roko. V pogovoru z nami sta Jan in njegova mama Jasmina Bogdanović spregovorila o športnih priložnostih za invalidne otroke in pojasnila, zakaj jih je treba čim

manj obravnavati kot ljudi s posebnimi potrebami.

JAN:

Kdaj si se začel ukvarjati s športom in katere športe si doslej treniral?

Ko sem bil star dve leti, sem začel plavati v plavalni šoli. Pri štirih letih sem se pridružil paraplavalnemu klubu Natator, kjer sem se naučil vseh tehnik plavanja in sodeloval na nekaterih tekmovanjih. Pri enajstih letih sem nehal, ker sem se malo naveličal.

Ko sem imel osem let, sem začel z nordijskim parasmučanjem in igranjem košarke na invalidskem vozičku. Z obojim se še vedno ukvarjam in to sta zdaj moja najljubša športa.

Nekajkrat sem poskusil tudi plezanje in bilo je super, vendar nimam časa, da bi se ukvarjal še s tem športom. Eno poletje sem šel tudi na urjenje „krav maga“. Bilo mi je zelo všeč in bi ga v prihodnosti še kdaj ponovil.

Katere nagrade si že dobil in katera ti največ pomeni?

S košarkarskim klubom sem prejel več nagrad, najljubša pa mi je nagrada za najboljšega mladega parašportnika za leto 2023 v moji kategoriji, ki jo podeljuje Zagrebška parašportna zveza.

Kako poteka tvoj dan, ko treniraš? Koliko treningov imaš na teden?

Zjutraj grem v šolo. Po šoli najprej naredim domačo nalogo in grem malo ven s prijatelji, zvečer pa imam enega od treningov. Do zdaj sem enkrat tedensko šel na suhi trening smučanja in na košarko, na plavanje pa enkrat ali dvakrat na teden. S tem šolskim letom bom nehal plavati in začel trenirati smučanje dvakrat ali trikrat na teden.

Pozimi grem tudi na smučarske tabore v Planici v Sloveniji in v nekaterih avstrijski smučarskih središčih. Na teh taborih mi je všeč, ker gredo tudi moji prijatelji, tako da imamo poleg treninga tudi veliko priložnosti za druženje.

S košarko gremo včasih na tekme v druga hrvaška mesta. Lansko jesen smo šli tudi v Rim, kjer smo odigrali tekmo s košarkarsko ekipo Lazio.

Ali so športniki ali športnice, ki jih občuduješ? Ali bi rad nekega dne sodeloval na pomembnem mednarodnem športnem tekmovanju?

Prej je bil moj najljubši športnik Luka Modrić, vendar trenutno nimam vzornikov, zato ne spremljam nikogar prav posebej.

Zelo rad bi sodeloval na mednarodnih športnih tekmovanjih... Upam, da tako v košarki kot smučanju.

JASMINA:

Koliko pozornosti se na Hrvaškem namenja športu invalidnih otrok?

Kot mami se mi zdi, da se temu dejansko namenja precej pozornosti. Žal pa starši o teh možnostih niso dovolj obveščeni, čeprav si klubi še kako želijo novih članov. Škoda, da je tako. Seveda je stanje v večjih mestih veliko boljše.

Ali ima invalidni otrok dovolj priložnosti in spodbud za ukvarjanje s športom ali pa to zahteva veliko pomoči staršev?

Otroci imajo priložnosti in spodbude, če si tega želijo sami in njihovi starši. Kot sem dejala, so starši slabše obveščeni, poleg tega si nekateri od njih ne želijo dodatnih obveznosti ali pa se bojijo, da se bo njihov otrok pri športu poškodoval. Škoda, da tako razmišljajo. Šport je za invalide brezplačen in po mojem mnenju močno koristi fizičnemu in duševnemu zdravju, gotovo pa olajša tudi vključevanje v družbo. Ne bi rekla, da morajo starši pomagati več kot pri zdravih otrocih iste starosti. Seveda obstajajo izjeme, povezane s posamično diagnozo: ko gre na primer Jan na zimske smučarske tabore ali tekme stran od doma, ga mora eden od nas še vedno spremljati. Ko bo starejši, bo to verjetno manj potrebno in upam, da za nas ne bo več nujno. Cilj je, da postane pri vsem tem neodvisen. Redno trenira brez naše pomoči.

Kaj bi dodali kot mati otroka s posebnimi potrebami?

Čim manj jih je treba obravnavati kot osebe s posebnimi potrebami in jih namesto tega vključiti v vsakodnevne dejavnosti v skladu z njihovo starostjo in sposobnostmi, tako da se bodo tudi sami dojemali kot take. Imeli se bodo za normalne otroke, ki nekatere stvari naredijo „malo drugače“, vendar jih še vedno delajo! Jan vozi kolo s tremi kolesi, ne dvema; plava in se potaplja kot njegovi vrstniki, pri tem pa noge uporablja manj ali sploh nič; s svojo ekipo igra nogomet, vendar na gol strelja z roko. „Delamo lahko vse, čeprav nekatere stvari morda naredimo malo drugače“ – če se bodo sami sprejeli na tak način, jih bodo tako sprejeli tudi drugi.

Jan Štuka je 11-letni učenec iz Zagreba, trenutno v petem razredu osnovne šole. Bil je član plavalnega kluba Natator. Je član KKI Zagreb (košarka na invalidskih vozičkih) in smučarskega kluba Monoski Zagreb za invalide, kjer redno trenira v okviru programa nordijskega smučanja za invalide.

Jasmina Bogdanović je diplomirala iz oblikovanja na Šoli za oblikovanje Fakultete za arhitekturo v Zagrebu. Dvajset let je delala v različnih tržnih agencijah. Trenutno dela s krajšim delovnim časom in na daljavo v majhnem grafičnem studiu, kar ji omogoča, da Jana spremlja na smučarske tabore in druge športne dejavnosti. Je tudi navdušena kolesarka, ki povsod potuje s kolesom.

Pobuda za dostopnost športa: za vključujoč šport za slepe in slabovidne osebe po vsej Evropi

Nizozemsko združenje Oogvereniging je s pomočjo mreže Evropske zveze slepih (EBU) začelo pobudo za dostopnost športa „Sport Accessibility“, katere namen je ponuditi praktične rešitve za odpravo ovir za sodelovanje slepih in slabovidnih v športnih klubih in združenjih v EU. Invalidski aktivist in prostovoljec pri

Oogverenigingu in EBU Peter van Bleijswijk je spregovoril o tem prelomnem projektu sodelovanja, ki utira pot resnično vključujočemu športu. Pomagajte lahko tudi vi, tako da izpolnite [anketo](#) o dostopnosti športnih in rekreacijskih dejavnosti za slepe in slabovidne na vašem koncu Evrope.

Piše: Peter van Bleijswijk

Nizozemska pobuda za dostopnost športa Sport Accessibility, osredotočena na edinstvene izzive, s katerimi se soočajo slepe in slabovidne osebe, postavlja nove temelje prizadevanjem za resnično vključevalnost športa. Cilj tega v prihodnost usmerjenega projekta je obravnavati in odpraviti ovire, ki slabovidnim osebam preprečujejo polno udeležbo v športnih in telesnih aktivnostih v športnih klubih in združenjih.

Projekt temelji na poglobljenem razumevanju ovir, s katerimi se ti ljudje soočajo. Po obsežnih raziskavah in predhodnih poskusih je bilo opredeljenih deset glavnih ovir za dostopnost športa, med katerimi so razpoložljivost specializiranega mentorstva, prijateljskih programov, fizična dostopnost športnih objektov in problemi prevoza. Te ovire so pogosto spregledane, vendar v veliki meri preprečujejo slabovidnim, da bi bili deležni koristi športa.

Za uspešno reševanje teh izzivov s to pobudo uvajamo koncept „športnih laboratorijev“, ki jih oblikujemo v obstoječih športnih klubih ali v partnerstvih s športnimi ponudniki in ki nudijo dejansko okolje za preskušanje morebitnih rešitev. Za vsako ugotovljeno oviro predlagamo in preskusimo tri različne rešitve.

Najučinkovitejša rešitev se nato še izpopolni in večkrat preskusi, da se zagotovita njena praktičnost in učinkovitost.

Ugotovitve teh poskusov so zbrane v „digitalnem načrtu za šport“, tj. celovitem vodniku, ki bo na voljo športnim klubom, ponudnikom in občinam. Načrt naj bi služil za izboljšanje dostopnosti in vključevalnosti športa ter nudil praktične rešitve za različna okolja.

Projekt se ne omejuje na Nizozemsko. Nedavno so se pobudniki „Sport Accessibility“ obrnili na evropske partnerje, vključno z EBU, da bi zbrali spoznanja in najboljše prakse iz različnih držav. Pobudo navdušeno pozdravljajo, številne organizacije in države pa so že izrazile pripravljenost za sodelovanje. Namen evropskega sodelovanja je čimbolj povečati dostopnost in vključevalnost športa ter poskrbeti, da bi rezultate teh prizadevanj lahko uživali slabovidni po vsej celini.

Moč pobude Sport Accessibility je v njenem sodelovalnem pristopu. Projekt podpirajo: koalicija lokalnih vlad, nizozemsko združenje Oogvereniging, center znanja za šport in telesno aktivnost, atletska zveza in druge organizacije, ki promovirajo vključevalnost športa. Z združevanjem različnih partnerjev pridobiva široko paleto strokovnega znanja in virov za ustvarjanje trajnostnih in učinkovitih rešitev.

Ker je projekt Sport Accessibility še v zagonu, še vedno vabi k sodelovanju evropske izobraževalne ustanove in organizacije na področju zdravja oči. Njegova ekipa meni, da je to ključni korak k spodbujanju resnično vključujoče športne kulture po vsej Evropi, v kateri lahko vsakdo, ne glede na sposobnosti svojega vida, sodeluje in uživa v športu.

Sport Accessibility je več kot zgolj projekt, je pot v prihodnost, v kateri nihče ne bo potisnjen v stran. Cilj pobude je s skupnimi prizadevanji ustreznih partnerjev po vsej Evropi trajno vplivati na dostopnost športa ter utreti pot bolj vključujočemu in pravičnemu okolju za vse.

Vabimo vse, ki se želite pridružiti temu transformativnemu potovanju ali o njem izvedeti še več, da se nam pridružite in pomagajte vsakomur dati priložnost, da izkusi radosti in koristi športa. Do 27. septembra lahko izpolnite [anketo o dostopnosti športnih in rekreativnih dejavnosti za slepe in slabovidne](#) v vašem mestu ali regiji.

Peter van Bleijswijk, nekdanji direktor za inovacije, upravljanje objektov in IKT ter vodja tako pridobitnih kot neprofitnih organizacij, se je v zadnjih letih usmeril v zagovarjanje interesov strank. Dejavno je zavezan vključevanju in izboljšanju dostopnosti športa za slepe in slabovidne. Je tudi posebni prostovoljec nizozemskega združenja Oogvereniging in EBU ter sodeluje v delovnih skupinah z lokalnimi in nacionalnimi oblastmi. Pri svojem delu je globoko predan izboljšanju kakovosti življenja in ustvarjanju enakih možnosti za ranljive družbene skupine.

EESO: šport ima pozitivno moč za ohranjanje vrednot EU

EESO je vedno promoviral šport kot pozitivno moč za spodbujanje zdravih vrednot v vseh delih družbe.

EESO v mnenju o [športu in evropskih vrednotah](#), ki ga je pripravil član **Bernardo Hernández Bataller**, navaja, da šport prispeva k uresničevanju strateških ciljev EU, v ospredje postavlja ključne izobraževalne in kulturne vrednote in je sredstvo vključevanja, saj je odprt za vse, ne glede na njihov spol, etnično poreklo, vero, starost, državljanstvo, socialne razmere ali spolno usmerjenost. Šport ima ključno vlogo kot orodje v boju proti nestrpnosti, ksenofobiji in rasizmu.

Leta 2022 je EESO s področja športa objavil mnenje [Ukrepi EU za obdobje po pandemiji COVID-19: boljše okrevanje s športom](#), ki ga je pripravil član **Pietro Barbieri**. Po dolgotrajnem obdobju pandemije, ki je močno vplivala na celotno področje množičnega športa, zlasti na športna društva, je EESO zagovarjal stališče, da je treba s strateškim pristopom znova vzpostaviti in okrepiti vlogo športa in telesne dejavnosti pri izgradnji odpornejše in bolj trajnostne družbe.

EESO je v več mnenjih poudaril tudi svojo močno zavezanost kolesarjenju kot zdravemu in podnebju prijaznemu načinu prevoza, kot sta [Spodbujanje čezmejnega kolesarskega prometa](#) in [Promet v mestnih in metropolitanskih območjih](#).

[Evropski kolesarski leksikon](#), ki ga je objavil EESO (zadnja izdaja 2023), je praktičen primer njegove podpore kolesarjenju. Besedišče, povezano s kolesarjenjem, je predstavljeno v vseh jezikih EU in je koristno za vse, ki želijo kolesariti v drugi evropski državi sli zunaj Evrope.

EESO je v zadnjih letih organiziral in podpiral tudi kolesarske dogodke. Maja 2024 je član EESO **Bruno Choix** vodil kolesarski dogodek po Franciji in Belgiji, da bi promoviral evropske volitve in ljudi spodbudil k udeležbi na volitvah. EESO pa je leta 2019 v okviru **Dirke po Franciji** (Tour de France) in njenega slovesnega **šarta iz Bruslja** (od 1. do 7. julija 2019) promoviral vlogo in vse večjo priljubljenost kolesarjenja kot čistega načina prevoza. (mp)

Uredniški odbor

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Laura Lui (ll)

Avtorji prispevkov

Christian Weger (cw)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanias (mg)
Margarida Reis (mr)
Millie Tsoumani (mt)
Pablo Ribera Paya (prp)
Simran Grewal (sg)
Thomas Kersten (tk)

Splošna koordinacija

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Naslov

European Economic and Social Committee
Jacques Delors Building,
99 Rue Belliard,
B-1040 Brussels, Belgium
Tel. (+32 2) 546.94.76
Email: eescinfo@eesc.europa.eu

EESC info is published nine times a year during EESC plenary sessions. EESC info is available in 24 languages
EESC info is not an official record of the EESC's proceedings; for this, please refer to the Official Journal of the European Union or to the Committee's other publications.
Reproduction permitted if EESC info is mentioned as the source and a link is sent to the editor.

07/2024